

Förslag på samverkansmodell för Mittuniversitetet och kommunala lärcentrum

Bakgrund

Mittuniversitetet är ett globalt universitet med regionalt engagemang där ett av målen i lärosätets strategi är att Mittuniversitetets forskning och utbildning ska tillgängliggöra kunskap för fler genom hela livet. I Mittuniversitetets strategi betonas också samverkan med det omgivande samhället för kompetensförsörjning och en hållbar samhällsutveckling i norra Sverige, för att öka regionens attraktivitet. Enligt högskolelagen (1992:1434) ska lärosätet i sin verksamhet aktivt främja och bredda rekryteringen till högskolan (1 kap. 5 § fjärde stycket).

Lärcentrum är en motor för regionens kompetensförsörjningsarbete och det livslånga lärandet, inte minst för att lärcentrum når individer som annars inte hade studerat vidare. Dessutom erbjuder lärcentrum en trygg studiemiljö som avdramatiserar akademiska studier. På så vis bidrar lärcentrums verksamhet till breddad rekrytering, ökad social jämställdhet, jämlikhet och rättvisa.

I syfte att attrahera fler till högre utbildning är samverkan mellan lärcentrum och universitet centralt. Lärcentrum kan vara en viktig aktör som förmedlare av utbildningsmöjligheter vid universitetet och bidra med stöd för lärande och socialisering in i akademiska studier. Lärcentrum och universitetet kan på så sätt vara en förändringskraft i samverkan och bidra till positiva förebilder och transformativt lärande samt till stärkt kompetensförsörjning i regionen.

En ömsesidig strävan att fler ska våga ta steget till högre utbildning är en viktig förutsättning för en strategisk samverkan mellan lärcentrum och universitetet. Projektet LärSam har syftat till att bygga upp och systematisera strukturer för långsiktig samverkan mellan lärcentrum och Mittuniversitetet, för att på så sätt bidra till Mittuniversitetets utbildningar, kompetensförsörjning och tillväxt i regionen samt till individernas möjlighet att växa och utvecklas. Syfte och mål med samverkan mellan lärosäte och lärcentrum beskrivs nedan liksom hur strukturer för samverkan kan systematiseras i en redan befintlig samverkansmodell mellan lärosäte och kommuner.

Syfte

Möjliggöra systematisk samverkan mellan Mittuniversitetet och kommunala lärocentrum i Jämtlands, Västernorrlands och Gävleborgs län i syfte att bredda rekrytering till och deltagande i Mittuniversitetets utbildningar som kan bidra till stärkt kompetensförsörjning i kommunerna.

Övergripande mål

- En breddad rekrytering till universitetsstudier genom att i samverkan inspirera och förbereda studerande vid lärocentrum att ta steget till universitetsstudier.
- En ökad genomströmning i Mittuniversitetets utbildningar genom att i samverkan utveckla och erbjuda stöd via lärocentrum till Mittuniversitetets studenter.

Beskrivning av samverkansmodellen

Samverkansmodellen handlar om att möjliggöra för representanter från Mittuniversitetet och kommunala lärocentrum att kontinuerligt föra dialog och samverka om aktiviteter som ska bidra till breddad rekrytering och ökad genomströmning i lärosätets utbildningar, så att fler studenter tar examen och därmed kan bidra till stärkt kompetensförsörjning i kommunerna.

För att skapa en effektiv struktur för kontinuerlig dialog och långsiktig samverkan mellan lärosäte och lärocentrum föreslår projektet LärSam att ett redan befintligt nätverk mellan Mittuniversitetet och kommuner nyttjas som samverkansmodell. Nätverket för gymnasiesamverkan relaterar till samma typ av samverkansområde, utgår från samma syfte med samverkan samt arbetar med liknande mål och skulle därmed kunna vara ett naturligt forum där strukturen för samverkan mellan lärosäte och lärocentrum placeras.

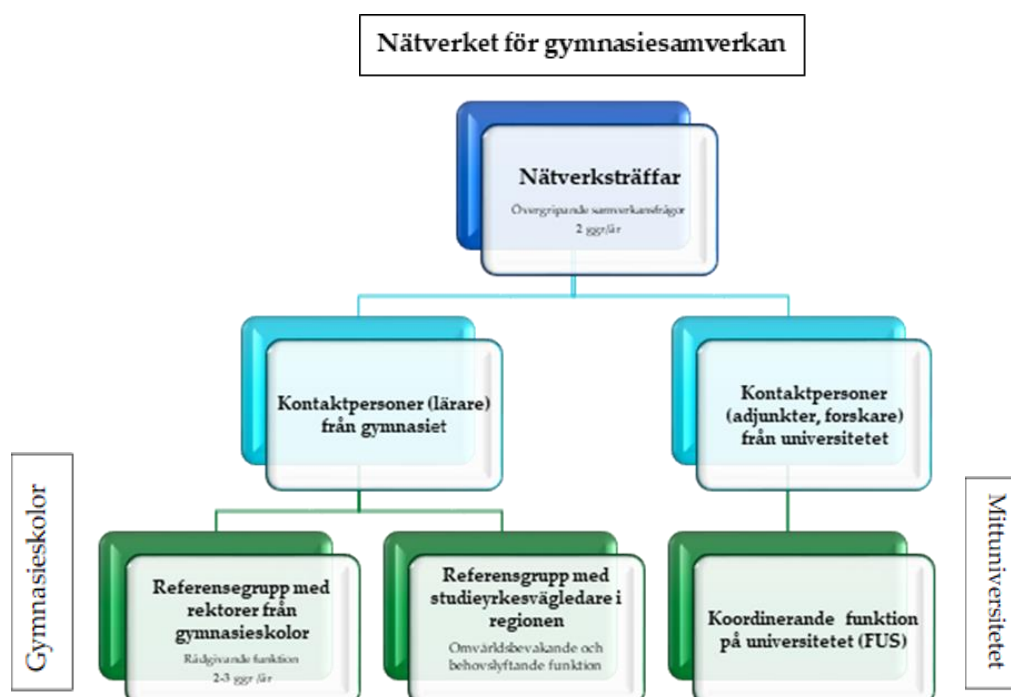
En strategisk form för samverkan behöver ta hänsyn till den diversitet som projektet LärSams omvärldsanalys av lärocentrum visar. Genom att nyttja en redan befintlig samverkansmodell hanteras denna diversitet och lärocentrums olika förutsättningar blir inte begränsande, vilket de riskerar bli i uppbyggnaden av något helt nytt.

Modellen för Gymnasiesamverkan

Syfte och organisation

Arbetet med gymnasiesamverkan syftar till att inspirera gymnasieelever i regionen till högre studier genom att väcka intresse för vetenskap samt ge möjlighet att delta och samverka med universitetet. Det önskade resultatet av samverkan är en ökad övergångsfrekvens till högre utbildning samt en ökad genomströmning för både gymnasieskolan och universitetets program/kurser. Samverkan sker genom att skapa gemensamma lärandekontexter av nytta för alla parter. Det handlar om aktiviteter där program och ämnen möts i lärande och undervisning, oavsett om det är på gymnasieskola eller universitetet.

Nätverket består av en referensgrupp av rektorer som är strategiskt rådgivande och i vissa delar styrande kring vad nätverket ska prioritera över tid. Referensgruppen träffas två gånger per termin och leds av koordinatörer på Mittuniversitetet. Nätverket har även en kontinuerlig dialog med regionens studie- och yrkesvägledare utifrån en omvärldsbevakande funktion och för att tydliggöra gymnasieskolornas behov. Kärnan i nätverket utgörs av kontaktpersoner (gymnasielärare) från olika program och ämnen inom gymnasieskolorna samt kontaktpersoner på Mittuniversitetets olika institutioner (adjunkter, forskare). Hela nätverket träffas två gånger per år där de övergripande samverkansfrågorna finns med på agendan. Universitetets egna nätverk av kontaktpersoner träffas ca 2–3 gånger/termin för planering och utvärdering.

Nätverksträffar och ömsesidig nytta

På nätverksträffar för Gymnasiesamverkan delas behov, kunskaper och insikter inom respektive program/kurs vilket gör att olika teman, koncept eller arbetsområden utkristalliseras tillsammans, det blir en slags "match-making" för att ta nästa steg i samverkan. Nätverket lägger stor vikt kring att skapa goda relationer där ett kollegialt förhållningssätt och delaktighet är våra minsta gemensamma nämnare. Relationerna och dialogerna i nätverket konkretiseras till olika former av insatser och aktiviteter. Det kan handla om allt ifrån stora forskningsprojekt till enskilda gymnasiearbeten, handledningar eller föreläsningar. Fokus ska dock alltid ligga på att komma så nära varandra som möjligt i det ämne man samverkar runt.

Genom nätverket för Gymnasiesamverkan finns möjlighet att ta del av aktuell forskning inom specifika ämnesområden, i syfte att bidra till ökade kunskaper och därmed kvaliteten på de uppgifter som elever arbetar med, men som även kan leda till att elever känner sig bättre förberedda för högre utbildning. Universitetslärare får i sin tur ökad kunskap om hur elever och lärare agerar i den kontext de befinner sig i och kan därigenom utveckla programmet/kursen på universitetet för att bättre möta framtida studenters behov. Nätverket möjliggör även för forskare på universitetet att på ett anpassat sätt för målgruppen kommunicera sin forskning och dela med sig av forskningsresultat och nya kunskaper.

Möjligheter för samverkan med Lärcentrum

En samverkansstruktur där lärosäte och lärcentrum kan mötas inom nätverket för gymnasiesamverkan skapar förutsättningar för parterna att samverka systematiskt och strategiskt om breddad rekrytering till högre studier, vilket kan bidra till stärkt kompetensförsörjning i samhället. Lärcentrum kan naturligt utgöra part i samverkansaktiviteter som finns eller håller på att formas i nätverket för Gymnasiesamverkan. Den samverkansstruktur som prövats genom projektet LärSam kan också bidra till utveckling av Gymnasiesamverkan genom att prövade pilotaktiviteter från projektet implementeras och vidareutvecklas inom nätverket.

Viktiga lärdomar från projektet LärSam att ta med in i modellen för gymnasiesamverkan är att samverkansaktiviteter bör utgå från en dokumenterad behovsinventering och utvecklas utifrån uppföljningsbara mål. Aktiviteterna ska följas upp och effekterna av dessa ska analyseras och ligga till grund för att aktiviteterna kan vidareutvecklas eller avslutas.

Nästa steg efter att projektet LärSam avslutats är att förankra förslaget på samverkansstruktur för Mittuniversitetet och kommunala lärcentrum i Jämtland, Västernorrland och Hälsingland i lärosätets organisation och hos lärcentrum i kommunerna. Om förslaget tas emot positivt kan samverkansstrukturen därefter implementeras i den befintliga samverkansmodellen för gymnasiesamverkan och synliggöras internt på Mittuniversitetet samt externt till kommunernas lärcentrum. En plan för implementeringen bör tas fram i samarbete mellan projektgruppen i LärSam och organisationen inom gymnasiesamverkan.